

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 644

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 13 iulie 2023

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
218.	— Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 53/2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.....	2	
1.012.	— Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 53/2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	2	
★			
219.	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 14/2023 pentru modificarea Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 108/2022 privind decarbonizarea sectorului energetic	3	
1.013.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 14/2023 pentru modificarea Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 108/2022 privind decarbonizarea sectorului energetic	3	
★			
220.	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2023 pentru modificarea și completarea unor acte normative	4	
1.014.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2023 pentru modificarea și completarea unor acte normative	4	
★			
221.	— Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 122/2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de transport, proiectele pentru dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor, proiectele privind îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc și proiectele privind investiții în infrastructuri spitalicești, finanțate din fonduri externe nerambursabile, precum și pentru modificarea unor acte normative	5	
1.015.	— Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 122/2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de transport, proiectele pentru dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor, proiectele privind îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc și proiectele privind investiții în infrastructuri spitalicești, finanțate din fonduri externe nerambursabile, precum și pentru modificarea unor acte normative		5
ORDONANȚE ȘI HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
22.	— Ordonanță pentru modificarea și completarea art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de apă și apă uzată finanțate din fonduri europene și pentru modificarea unor acte normative, precum și pentru modificarea art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014—2020		6–7
580.	— Hotărâre pentru modificarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități „Înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/centre de criză și locuințe protejate în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 798/2016, și a programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități „Înființarea de servicii sociale în vederea asigurării tranziției tinerilor cu dizabilități de la sistemul de protecție specială a copilului către sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2018		7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE			
	Decizia nr. 12 din 19 iunie 2023 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii).....		8–15

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE**

**pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 53/2022 privind modificarea și completarea
Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea
spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru
modificarea și completarea unor acte normative**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 53 din 21 aprilie 2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 21 aprilie 2022.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
ALFRED-ROBERT SIMONIS

PREȘEDINTELE SENATULUI,
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 13 iulie 2023.
Nr. 218.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET**

**privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 53/2022 privind modificarea
și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea
și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului,
precum și pentru modificarea și completarea
unor acte normative**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 53/2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 iulie 2023.
Nr. 1.012.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR **SENATUL**

LEGE
privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 14/2023 pentru modificarea Legii nr. 372/2005
privind performanța energetică a clădirilor și a Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 108/2022
privind decarbonizarea sectorului energetic

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14 din 15 martie 2023 pentru modificarea Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 108/2022 privind decarbonizarea sectorului energetic, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 16 martie 2023.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
ALFRED-ROBERT SIMONIS

PREȘEDINTELE SENATULUI,
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 13 iulie 2023.
Nr. 219.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET
pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 14/2023 pentru modificarea
Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor
și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 108/2022
privind decarbonizarea sectorului energetic

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 14/2023 pentru modificarea Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 108/2022 privind decarbonizarea sectorului energetic și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 iulie 2023.
Nr. 1.013.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 19/2023 pentru modificarea și completarea
unor acte normative**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19 din 29 martie 2023 pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 268 din 30 martie 2023.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
ALFRED-ROBERT SIMONIS

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 13 iulie 2023.
Nr. 220.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea
Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2023
pentru modificarea și completarea unor acte normative**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2023 pentru modificarea și completarea unor acte normative și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 iulie 2023.
Nr. 1.014.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 122/2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de transport, proiectele pentru dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor, proiectele privind îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc și proiectele privind investiții în infrastructuri spitalicești, finanțate din fonduri externe nerambursabile, precum și pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 122 din 8 septembrie 2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de transport, proiectele pentru dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor, proiectele privind îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc și proiectele privind investiții în infrastructuri spitalicești, finanțate din fonduri externe nerambursabile, precum și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 891 din 9 septembrie 2022.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,

ALFRED-ROBERT SIMONIS

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 13 iulie 2023.
Nr. 221.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 122/2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de transport, proiectele pentru dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor, proiectele privind îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc și proiectele privind investiții în infrastructuri spitalicești, finanțate din fonduri externe nerambursabile, precum și pentru modificarea unor acte normative

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 122/2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de transport, proiectele pentru dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor, proiectele privind îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc și proiectele privind investiții în infrastructuri spitalicești, finanțate din fonduri externe nerambursabile, precum și pentru modificarea unor acte normative și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 iulie 2023.
Nr. 1.015.

ORDONAŢE ŞI HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONAŢĂ

pentru modificarea şi completarea art. I din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de apă şi apă uzată finanţate din fonduri europene şi pentru modificarea unor acte normative, precum şi pentru modificarea art. 9 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014—2020

În temeiul art. 108 din Constituţia României, republicată, şi al art. 1 pct. IX poziţiile 1 şi 2 din Legea nr. 193/2023 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanţe,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanţă.

Art. I. — Articolul I din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de apă şi apă uzată finanţate din fonduri europene şi pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 710 din 14 iulie 2022, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 94/2023, cu modificările ulterioare, se modifică şi se completează după cum urmează:

1. Alineatul (4) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(4) Până la încheierea actelor adiţionale la contractele de finanţare, prevăzută la alin. (6), se autorizează Autoritatea de management a Programului operaţional Dezvoltare durabilă să verifice cheltuielile şi să efectueze plăţile pentru contractele încheiate conform alin. (3).”

2. După alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) După încheierea actelor adiţionale la contractele de finanţare, prevăzută la alin. (6), Autoritatea de management a Programului operaţional Dezvoltare durabilă efectuează reîntregirile, pe surse de finanţare, potrivit prevederilor alin. (8)—(11).”

Art. II. — Articolul 9 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014—2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 746 din 6 octombrie 2015, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările şi completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Litera j) va avea următorul cuprins:

„j) sumele necesare pentru plata cheltuielilor solicitate de beneficiari prin cereri de rambursare/cereri de plată, pentru care a fost formulată o sesizare de fraudă. Aceste sume se pot achita până la punerea în mişcare a acţiunii penale faţă de beneficiarii finanţării nerambursabile sau contractorii acestora implicaţi în implementarea contractelor din cadrul proiectului, după caz. Pentru beneficiarii, alţii decât operatorii regionali, astfel cum sunt definiţi la art. 2 lit. h) din Legea serviciilor comunitare de utilităţi publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, şi cei prevăzuţi la art. 6 şi 7, aceste sume se vor achita în baza unui instrument de garantare, emis în condiţiile legii de către o societate bancară sau de către o societate de asigurări, în cuantumul total al sumelor rambursate şi/sau plătite prin cereri de plată, inclusiv al sumei solicitate la rambursare/plată prin cererea curentă.”

2. La litera o), punctul (ii) va avea următorul cuprins:

„(ii) autorităţi ale administraţiei publice locale şi asociaţii de dezvoltare intercomunitară, care implementează proiecte finanţate prin Programul operaţional

Infrastructură mare 2014—2020 în domeniul gestionării deşeurilor, siturilor poluate istoric şi modernizării sistemelor de termoficare şi în domeniul transporturilor, dezvoltării reţelelor inteligente de distribuţie a gazelor naturale, precum şi în domeniul creşterii producţiei de energie din resurse regenerabile;”.

Art. III. — (1) În anul 2023, începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe, prin derogare de la prevederile art. 20 alin. (1) şi (2) din Legea bugetului de stat pe anul 2023 nr. 368/2022, până la încheierea actelor adiţionale prevăzute la art. I alin. (6) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2022 privind unele măsuri pentru proiectele de infrastructură de apă şi apă uzată finanţate din fonduri europene şi pentru modificarea unor acte normative, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 94/2023, cu modificările ulterioare, în bugetul Ministerului Investiţiilor şi Proiectelor Europene, în calitate de autoritate de management pentru programul dezvoltare durabilă, se cuprind credite de angajament şi credite bugetare aferente fondurilor externe nerambursabile, cofinanţării publice asigurate de la bugetul de stat, precum şi pentru finanţarea contravalorii taxei pe valoare adăugată neeligibile plătite, cu respectarea prevederilor art. 64 alin. (1) lit. c) din Regulamentul (UE) 2021/1.060 al Parlamentului European şi al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispoziţiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziţie justă şi Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit şi acvacultură şi de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum şi Fondului pentru azil, migraţie şi integrare, Fondului pentru securitate internă şi Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor şi politica de vize, aferente cheltuielilor eligibile efectuate în cadrul proiectelor, pentru contractele semnate în condiţiile art. I alin. (3) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2022, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 94/2023, cu modificările ulterioare, la o poziţie distinctă din cadrul titlului 56 „Proiecte cu finanţare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare”.

(2) Sumele decontate din fonduri externe nerambursabile în cadrul contractelor de finanţare încheiate în temeiul prevederilor art. I alin. (3) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2022, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 94/2023, cu modificările ulterioare, care au fost asigurate din bugetul de stat conform alin. (1), se virează la bugetul de stat de către autoritatea de management într-un cont distinct de venituri deschis pe codul de identificare fiscală al Ministerului

Investițiilor și Proiectelor Europene, după autorizarea contractelor de finanțare încheiate în cadrul Programului cheltuielilor de către autoritatea de management, conform operațional Dezvoltare durabilă.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Marian Neacșu

Ministrul investițiilor și proiectelor europene,

Adrian Căciu

p. Ministrul finanțelor,

Alin Marius Andrieș,

secretar de stat

București, 13 iulie 2023.

Nr. 22.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru modificarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități „Înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/centre de criză și locuințe protejate în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 798/2016, și a programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități „Înființarea de servicii sociale în vederea asigurării tranziției tinerilor cu dizabilități de la sistemul de protecție specială a copilului către sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2018

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — Programul de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități „Înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/centre de criză și locuințe protejate în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 798/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 869 din 31 octombrie 2016, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **Secțiunea „Perioadă de derulare” va avea următorul cuprins:**

„Perioadă de derulare

Programul se derulează pe o perioadă de 7 ani, respectiv 2018—2024.”

2. **Secțiunea „Buget” va avea următorul cuprins:**

„Buget

Bugetul aferent acestui program de interes național este de 74.507 mii lei, din care:

- 0 mii lei în anul 2018;
- 1.505 mii lei în anul 2019;
- 936 mii lei în anul 2020;
- 7.843 mii lei în anul 2021;
- 10.144 mii lei în anul 2022;
- 39.413 mii lei în anul 2023;
- 14.666 mii lei în anul 2024.”

Art. II. — Programul de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități „Înființarea de servicii sociale în vederea asigurării tranziției tinerilor cu dizabilități de la sistemul de protecție specială a copilului către sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 10 aprilie 2018, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **Secțiunea „Perioadă de derulare” va avea următorul cuprins:**

Perioadă de derulare

„Programul se derulează pe o perioadă de 7 ani, respectiv 2018—2024.”

2. **Secțiunea „Buget” va avea următorul cuprins:**

„Buget

Bugetul aferent acestui program de interes național este de 34.778 mii lei, din care:

- 0 mii lei în anul 2018;
- 0 mii lei în anul 2019;
- 256 mii lei în anul 2020;
- 675 mii lei în anul 2021;
- 3.639 mii lei în anul 2022;
- 6.829 mii lei în anul 2023;
- 23.379 mii lei în anul 2024.”

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Marian Neacșu

Ministrul muncii

și solidarității sociale,

Marius-Constantin Budăi

p. Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației,

Marin Țole,

secretar de stat

p. Ministrul finanțelor,

Alin Marius Andrieș,

secretar de stat

București, 13 iulie 2023.

Nr. 580.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 12

din 19 iunie 2023

Dosar nr. 426/1/2023

Corina-Alina Corbu — președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Mariana Constantinescu — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile
Marian Budă — președintele Secției a II-a civile

Andrei Claudiu Rus — președintele Secției penale
Lucian Cătălin Mihai Zamfir — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ștefania Dragoie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Horațiu Pătrașcu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Adriana Elena Gherasim — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ionel Barbă — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Luiza Maria Păun — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Emilia Claudia Vișoiu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Doina Vișan — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ionel Florea — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Adrian Remus Ghiculescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Andreea Marchidan — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Gheza Attila Farmathy — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Maria Hrudei — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Mădălina Elena Vladu-Crevon — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Mariana Hortolomei — judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor — judecător la Secția I civilă
Valentina Vrabie — judecător la Secția a II-a civilă

Minodora Condoiu — judecător la Secția a II-a civilă

Valentin Gheorghe Chitidean — judecător la Secția penală

Maricela Cobzariu — judecător la Secția penală

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 426/1/2023 este constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 31 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023 (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Loredana Brezeanu, procuror-șef al Biroului de reprezentare pentru Înalta Curte de Casație și Justiție din cadrul Secției judiciare.

4. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Elena Adriana Stamatescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava.

6. Magistratul-asistent referă cu privire la obiectul recursului în interesul legii, precum și cu privire la faptul că la dosar au fost depuse hotărâri definitive contradictorii pronunțate de instanțele judecătorești, raportul întocmit de judecătorii-raportori, punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și un supliment la raport.

7. Constatând că nu există chestiuni prealabile, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului de judecată, acordă cuvântul reprezentantului procurorului general asupra recursului în interesul legii.

8. Doamna procuror Loredana Brezeanu solicită admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii de unificare a practicii, în sensul că dreptul la compensația lunară pentru chirie, pentru plata ratelor de credit, nu poate fi recunoscut polițiștilor care au încheiat contracte de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative.

9. În argumentarea acestui punct de vedere arată că dreptul prevăzut de art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare, este un drept de natură socială, în legătură cu situația locativă a polițiștilor, recunoscut de legiuitor în condiții limitative, expres prevăzute de lege. O condiție *sine qua non* pentru recunoașterea beneficiului constând în compensația lunară pentru chirie este aceea ca nici polițistul, nici soțul/soția acestuia să nu dețină o locuință proprietate personală în localitatea în care a fost numit în prima funcție sau mutat în interesul serviciului.

10. Conform principiului *tempus regit actum*, condițiile de fond și situația juridică a potențialilor beneficiari ai compensației se examinează la un moment ulterior intrării în vigoare a dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, moment la

care reclamanții-polițiști nu mai îndeplineau una dintre condițiile prevăzute de art. 31 alin. (1) și (1¹) din aceeași lege, aceea de a nu deține o locuință proprietate personală.

11. În situația acestor polițiști, dreptul la acordarea compensației pentru chirie s-a stins anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018, astfel încât, în lipsa voinței exprese a legiuitorului, nu se poate considera că, în temeiul noii legi, dreptul a fost reactivat.

12. Nefiind întrebări pentru reprezentantul procurorului general, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

13. La data de 13 februarie 2023, Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu soluționarea recursului în interesul legii vizând următoarea problemă de drept: *interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 31 alin. (1²) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 360/2002), introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative (Legea nr. 288/2018), în sensul de a se stabili dacă dreptul la compensația lunară pentru chirie poate fi recunoscut polițiștilor care au încheiat contractele de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018.*

14. Recursul în interesul legii a fost înregistrat la Înalta Curte de Casație și Justiție la 14 februarie 2023, formându-se Dosarul nr. 426/1/2023.

II. Obiectul recursului în interesul legii

15. Din cuprinsul recursului în interesul legii declarat, potrivit prevederilor art. 514 din Codul de procedură civilă, de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava rezultă că în practica instanțelor nu există un punct de vedere unitar cu privire la modul de aplicare a dispozițiilor art. 31 alin. (1²) din Legea nr. 360/2002, introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018, în sensul că unele instanțe recunosc dreptul reclamanților-polițiști la compensația pentru chirie, admitând acțiunile cu un astfel de obiect, în timp ce alte instanțe resping asemenea cereri.

III. Prevederile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție

Înalta Curte de Casație și Justiție este chemată să interpreteze în vederea aplicării unitare următoarele prevederi legale:

16. *Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 31. — „(1) Polițistul numit în prima funcție sau mutat în interesul serviciului într-o altă localitate decât cea în care își are domiciliul și care nu deține locuință proprietate personală în acea localitate, nici el și nici soția/soțul acestuia, în situația în care nu i se poate asigura spațiu de locuit corespunzător, are dreptul la o compensație lunară pentru chirie de până la 50% din salariul lunar, dar nu mai mult decât chiria prevăzută în contractul de închiriere încheiat în condițiile legii.

(1¹) Polițistul numit în prima funcție sau mutat în interesul serviciului în localitatea în care își are domiciliul, dar care nu deține locuință proprietate personală în acea localitate, nici el și nici soția/soțul acestuia, în situația în care nu i se poate asigura spațiul de locuit corespunzător, poate beneficia de compensația lunară pentru chirie, prevăzută la alin. (1), în cazuri justificate, pe baza rezultatelor anchetei sociale efectuate de o comisie constituită prin ordin al ministrului administrației și internelor, însușite de către conducătorul unității din care face parte polițistul, la solicitarea acestuia.

(1²) Polițistul care îndeplinește condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie potrivit alin. (1) și (1¹) și care contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe beneficiază de compensația lunară pentru chirie, pe o perioadă ce nu poate depăși durata de derulare a creditului respectiv, pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă creditului. În această situație, compensația lunară pentru chirie se acordă în cuantumul prevăzut la alin. (1), dar nu poate depăși rata lunară plătită pentru creditul ipotecar/imobiliar. (...)”

Art. 32. — „(1) Polițistul va fi sprijinit în construirea sau cumpărarea, o singură dată în timpul carierei, a unei locuințe proprietate personală în localitatea în care își are sediul unitatea de poliție la care este încadrat, în condițiile legii. (...)”

IV. Examenul practicii judiciare

17. Din verificarea practicii instanțelor judecătorești Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava a identificat existența a două orientări distincte în această problemă de drept.

18. Astfel, *într-o primă orientare jurisprudențială*, acțiunile cu un astfel de obiect au fost respinse. Pornind de la principiul aplicării în timp a legii civile, s-a apreciat că dispozițiile Legii nr. 288/2018 nu se pot aplica retroactiv situațiilor născute înainte de intrarea lor în vigoare.

19. În acest sens s-a reținut că la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018 funcționarul nu mai îndeplinea condițiile legale pentru acordarea compensației lunare pentru chirie, întrucât achiziționase un imobil prin încheierea unui contract de credit cu plata prețului în rate, astfel că pierduse dreptul de a beneficia de compensația amintită.

20. Deși se admite că la momentul încheierii contractului de credit reclamanțul ar fi putut beneficia de acordarea compensației prevăzute de Legea nr. 288/2018, în condițiile în care i se deconta chiria, totuși legea nouă nu produce efecte retroactive, potrivit art. 15 alin. (2) din Constituție.

21. Argumentul că legea nouă ar putea fi aplicabilă și acestei ipoteze, care ar viza un efect viitor al unei situații juridice anterioare, nu a fost găsit întemeiat pentru motivul că legiuitorul nu a recunoscut, în mod neechivoc, beneficiul solicitat și în ceea ce privește efectele viitoare ale unei situații juridice trecute, prin menționarea în mod expres a acordării compensației și în cazul încheierii anterioare a contractelor de credit, apreciindu-se că reglementarea expresă este singura modalitate în care ar fi putut să ia naștere un nou drept la acordarea compensației lunare, întrucât acest drept a încetat în cazul reclamanțului în momentul încheierii contractului de credit.

22. De asemenea, nici jurisprudența Curții Constituționale a României, potrivit căreia legea nouă s-ar aplica tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi, nu este aplicabilă, deoarece textul legal reglementează dreptul de a beneficia de compensarea lunară a chiriei, drept pe care funcționarul l-a pierdut anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018, textul nefiindu-i aplicabil în raport cu conținutul beneficiului acordat.

23. În acest sens au pronunțat decizii Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Bacău.

24. *În cea de-a doua orientare jurisprudențială*, soluțiile de admitere a acțiunilor au avut drept argument faptul că situațiile juridice în discuție reprezintă *facta pendentia*, cu consecința aplicării legii noi, potrivit prevederilor art. 6 alin. (5) din Codul civil, că dispozițiile trebuie interpretate în spiritul legii și în contextul dispozițiilor art. 32 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 și că legiuitorul a urmărit nu doar sprijinirea polițiștilor care urmează să contracteze un credit după data intrării în vigoare a art. 31 alin. (1²) din Legea nr. 360/2002, întrucât o asemenea interpretare ar conduce la diferențe nejustificate de tratament,

neexistând deosebiri relevante între situația unei persoane care a contractat un credit anterior intrării în vigoare a Legii nr. 360/2002, dar îl plătește integral sau parțial ulterior, și cea a unei persoane care l-a contractat ulterior.

25. În această opinie s-a reținut ca fiind relevant faptul că reclamantul a contractat creditul pentru care solicită sprijinul în anul 2007, dar într-un moment în care era deja adoptat art. 32 din Legea nr. 360/2002.

26. Ținând cont de conținutul și cronologia reglementărilor, este evident că art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 a fost adoptat în vederea concretizării măsurii de sprijin reglementate de art. 32 din aceeași lege. Astfel, este de observat că art. 32, în forma inițială a Legii nr. 360/2002, stabilește că statul sprijină polițistul în construirea și cumpărarea unei locuințe. În condițiile în care ulterior, respectiv în anul 2018, s-a introdus art. 31 alin. (12), conform căruia se suportă de către stat o parte din rată în cazul în care polițistul contractează un credit pentru cumpărarea unei locuințe, este evident că aceasta este o măsură de sprijin dintre cele la care se referă art. 32 menționat anterior.

27. Conform susținerilor părților, atât timp cât la intrarea în vigoare a art. 31 alin. (12) reclamantul deținea locuința cumpărată prin creditul în privința căruia solicită sprijin, acesta nu îndeplinește condițiile prevăzute de art. 31 alin. (1), la care face referire art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, întrucât acest text prevede condiția de a nu deține nicio locuință. Or, interdicția de a deține o locuință nu se poate referi tocmai la locuința pentru cumpărarea căreia persoana în cauză achită ratele creditului pentru care se solicită sprijinul. Astfel, prin ipoteză, în toate situațiile în care se aplică art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, în momentul în care se acordă sprijinul, persoana în cauză deține o locuință, respectiv locuința cumpărată prin creditul în vederea căruia se solicită sprijinul. Aceasta indiferent dacă locuința era sau nu deja cumpărată la data intrării în vigoare a art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002. Uzual, în momentul contractării unui credit imobiliar, proprietatea asupra imobilului se transferă debitorului din contractul de credit, concomitent cu acordarea acestui credit.

28. În consecință, nu se poate accepta ideea că interdicția de a avea în proprietate o locuință se referă tocmai la cea cumpărată prin creditul raportat la care se solicită sprijinul. O astfel de interpretare ar conduce la concluzia că prevederile art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 nu s-ar aplica niciodată, întrucât persoanele vizate ar deține în proprietate o locuință, respectiv locuința în vederea cumpărării căreia au contractat creditul.

29. Instanțele care au îmbrățișat această orientare au reținut că art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 nu prevede că se aplică doar persoanelor care contractează un credit ulterior intrării sale în vigoare. Mențiunea „contractează” este una generală, relevantă fiind stabilirea condiției de contractare a unui credit, și nu timpul verbului utilizat.

30. În sprijinul acestei interpretări este și faptul că reglementarea referitoare la sprijinirea polițistului în vederea cumpărării unei locuințe există din anul 2002, deci inclusiv la data contractării de către reclamant a creditului pentru care solicită sprijinul. În consecință, cum art. 31 alin. (12) este o concretizare a prevederilor art. 32 din Legea nr. 360/2002, existent și la data contractării creditului de către reclamant, este logic să se considere că legiuitorul a urmărit și sprijinirea persoanelor care suportă un contract încheiat sub imperiul acestei reglementări.

31. Totodată, se reține că ar fi cu totul illogic ca legiuitorul să urmărească doar sprijinirea polițistilor care urmează să contracteze un credit după data intrării în vigoare a dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002. Indiferent de data contractării creditului, efortul financiar depus este același, iar momentul efectuării acestui efort este, de asemenea, același,

respectiv cel în care se achită rata aferentă creditului contractat; scopul achitării respectivei rate este identic, respectiv acela de a rambursa creditul contractat pentru cumpărarea unei locuințe. O altă interpretare ar conduce la diferențe nejustificate de tratament, neexistând deosebiri relevante între situația unei persoane care a contractat un credit anterior intrării în vigoare a Legii nr. 360/2002, dar îl plătește integral sau parțial ulterior și cea a unei persoane care l-a contractat ulterior.

32. Nu se pune problema că în această situație art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 s-ar aplica retroactiv, întrucât oricum, în temeiul acestui text, polițistului nu i se pot suporta ratele creditului plătite anterior intrării sale în vigoare sau anterior formulării cererii de acordare a compensației pentru chirie.

33. În acest sens s-au pronunțat decizii de către Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Ploiești, precum și mai multe sentințe de către tribunalele Bihor, Brăila, Giurgiu, Maramureș, nedefinitive la data sesizării.

V. Opinia titularului sesizării — Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava

34. Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava nu și-a exprimat opinia asupra problemei de drept.

VI. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

35. Analizând orientările jurisprudențiale identificate în practica instanțelor, procurorul general a apreciat că prima orientare jurisprudențială este în spiritul și litera legii.

36. Astfel, raportat la natura dreptului în discuție și la condițiile acordării sale, procurorul general observă că, deși măsura analizată are și valențe de sprijinire a personalului Ministerului Afacerilor Interne în ceea ce privește construirea/cumpărarea unei locuințe proprietate personală, totuși, formal, dreptul la compensarea chiriei în ipoteza specifică, ce face obiectul problemei de drept, nu a fost reglementat în cuprinsul art. 32 din Legea nr. 360/2002, ci în art. 31 din același act normativ.

37. Măsurile de sprijin prevăzute de art. 32 din Legea nr. 360/2002 au constat în programe de construire a locuințelor coordonate de Ministerul Afacerilor Interne, pentru care au fost adoptate reglementări distincte, conținute în art. 17 alin. (5) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007*), și în Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 129/2010 privind construirea de locuințe proprietate a personalului instituției, din fondurile beneficiarilor, prin programe coordonate de Ministerul Afacerilor Interne (*Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 129/2010*), iar acest aspect nu poate fi ignorat în soluționarea problemei de drept sesizate.

38. Față de modalitatea în care legiuitorul a transpus în cadrul Legii nr. 360/2002 măsura de protecție socială aflată în discuție și de faptul că, din perspectiva sferei beneficiarilor compensației, există o suprapunere perfectă între ipotezele prevăzute de art. 31 alin. (1) și (11) și cele prevăzute în alin. (12) și (14) ale aceluiași articol, rezultă că ceea ce diferă este doar opțiunea polițistului îndreptățit la acordarea acestei compensații de a folosi sumele aferente pentru plata chiriei ori pentru plata ratelor unui credit imobiliar/ipotecar/prețului unei locuințe.

39. În raport cu expunerea de motive a Legii nr. 288/2018, în care s-a arătat expres că implementarea soluției legislative propuse nu va conduce la o creștere a cheltuielilor bugetare, ci acestea vor rămâne la același nivel, doar scopul acordării compensației fiind diversificat, sfera beneficiarilor rămânând aceeași, rezultă că legiuitorul nu a instituit un drept nou, ci a reglementat doar o opțiune suplimentară pentru polițiști, în ceea ce privește utilizarea sumelor aferente pentru plata totală sau parțială a ratelor unui credit ipotecar/imobiliar ori a ratelor prețului unei locuințe.

40. Din perspectiva aplicării în timp a dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, reprezintă *facta futura* situația juridică a polițiștilor care, îndeplinind toate condițiile prevăzute de art. 31 alin. (1) și (11) din aceeași lege, după data de 9 decembrie 2018, contractează un credit imobiliar/ipotecar în vederea achiziționării unei locuințe, nu și situația polițiștilor care au în derulare asemenea contracte, întrucât au dobândit dreptul de proprietate asupra unei locuințe mai înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, astfel încât, după această dată, nu mai îndeplineau una dintre condițiile prevăzute de lege pentru acordarea compensației, conform principiului *tempus regit actum*. În situația acestora din urmă, dreptul la acordarea compensației pentru chirie s-a stins anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018, astfel încât, în lipsa unei dispoziții exprese a legiuitorului, nu se poate considera că, în temeiul noii legi, dreptul a fost reactivat.

41. Totodată, analizând problema de drept din punctul de vedere al principiului egalității în fața legii și al aplicării unui tratament juridic nediscriminatoriu pentru persoane aflate în aceeași situație juridică, procurorul general a apreciat că, deși din perspectiva plății ratelor unui credit imobiliar/ ipotecar aflat în derulare se poate considera că reclamantii se află într-o situație comparabilă cu cea a polițiștilor care au contractat/vor contracta aceleași credite după data de 9 decembrie 2018, totuși, elementul obiectiv menționat anterior, coroborat cu lipsa unei voințe exprese a legiuitorului de a reactiva, în privința reclamantilor, dreptul la compensația pentru chirie stins prin dobândirea unei locuințe anterior intrării în vigoare a noii legi, conduce la concluzia că diferența de tratament juridic în ceea ce privește recunoașterea dreptului prevăzut de art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 nu constituie o discriminare în temeiul vreunui criteriu dintre cele enunțate de art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*) și că aceasta a avut o bază rezonabilă și obiectivă, dată de neîndeplinirea, în persoana reclamantilor, a uneia dintre condițiile prevăzute cumulativ de lege.

42. Pentru toate aceste argumente a apreciat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018, dreptul la compensația lunară pentru chirie nu poate fi recunoscut polițiștilor care au încheiat contracte de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

43. Prin Decizia nr. 86 din 3 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 583 din 15 iunie 2022 (*Decizia Curții Constituționale nr. 86 din 3 martie 2022*), Curtea Constituțională a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, reținând următoarele: „33. (...) prevederile art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 au fost introduse în cuprinsul acestui act normativ prin Legea nr. 288/2018, care a intrat în vigoare la 9 decembrie 2018 și instituie condiții privind dreptul polițistului la compensația lunară pentru chirie, în situația contractării unui credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe. Astfel, polițistul care îndeplinește condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie potrivit art. 31 alin. (1) și (11) din Legea nr. 360/2002, constând, în esență, în a nu deține locuință proprietate personală în localitatea în care își are sediul unitatea de poliție la care este încadrat, nici el și nici soția/soțul acestuia, și care contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe beneficiază de compensația lunară pentru chirie, pe o perioadă ce nu poate depăși durata de derulare a creditului respectiv, pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă creditului.

34. Raportat la criticile de neconstituționalitate formulate, Curtea reține că acestea nu relevă un *fine de neconstituționalitate*, de vreme ce textele de lege criticate, astfel cum sunt redactate, nu instituie ca destinatari ai normei doar

polițiștii care contractează un contract de credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018 și nici nu îi exclud de la acordarea compensației lunare pentru chirie pe polițiștii care contractează un astfel de credit anterior intrării în vigoare a legii menționate.

35. În aceste condiții, Curtea constată că, în realitate, problema supusă spre examinare nu este una de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii, care, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, nu poate face obiectul unui control de constituționalitate. Astfel, nu intră în atribuțiile Curții Constituționale să interpreteze și să aplice dispozițiile legale criticate, acesta fiind atributul instanțelor judecătorești, care, în caz de litigiu, prin analiza elementelor de fapt și de drept specifice fiecărei cauze, au competența de a verifica îndeplinirea tuturor condițiilor legale pentru acordarea compensației lunare pentru chirie.

36. Faptul că unele instanțe judecătorești recunosc dreptul la compensația lunară pentru chirie polițiștilor care au încheiat contracte de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018, în timp ce alte instanțe judecătorești pronunță o soluție diferită, reprezintă strict probleme de interpretare și aplicare a legii, care pot fi eventual supuse aprecierii Înaltei Curți de Casație și Justiție, pe calea hotărârii prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept sau a recursului în interesul legii, după caz.”

VIII. Opinia judecătorilor-raportori

44. Judecătorii-raportori, constatând că sunt îndeplinite condițiile regularității investirii, prin prisma dispozițiilor art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, au apreciat că dispozițiile art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018, se aplică și polițiștilor care au încheiat contractele de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018.

45. La dosar a fost depus și un supliment la raport, prin care s-a opinat că, în interpretarea și aplicarea unitară a aceluiași dispoziții legale, dreptul la compensația lunară pentru chirie, pentru plata ratelor de credit, nu poate fi recunoscut polițiștilor care au încheiat contractele de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorii-raportori și suplimentul la raport, precum și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, reține următoarele:

IX.1. Asupra admisibilității recursului în interesul legii

46. Verificarea regularității investirii Înaltei Curți de Casație și Justiție impune analiza condițiilor de admisibilitate a recursului în interesul legii, în raport cu dispozițiile art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă.

47. În conformitate cu dispozițiile art. 514 din Codul de procedură civilă, pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.

48. În raport cu acest text normativ, se constată că cerința referitoare la titularul dreptului de sesizare este îndeplinită, întrucât colegiul de conducere al curții de apel se regăsește printre subiectele de drept prevăzute de art. 514 din Codul de procedură civilă.

49. Potrivit dispozițiilor art. 515 din Codul de procedură civilă, recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății

au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii.

50. Prin norma evocată sunt instituite anumite condiționări, de a căror îndeplinire depinde admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

51. Condiția primară a admisibilității recursului în interesul legii este suficient de clară și ea pretinde să existe o problemă de drept. Se impun acestei probleme de drept anumite caracteristici, respectiv să fi format obiectul unei judecăți și să fi fost soluționată diferit de către instanțele judecătorești. Complementar, legiuitorul introduce și condiția referitoare la dovada unei rezolvări neunitare, posibilă exclusiv prin hotărâri judecătorești definitive, care trebuie anexate cererii de recurs în interesul legii.

52. Examinând hotărârile judecătorești anexate cererii de recurs în interesul legii, se constată existența unei practici neunitare, reflectată într-un număr consistent de hotărâri provenind de la majoritatea curților de apel, care reflectă interpretarea diferită a dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 cât privește sfera destinatarilor normei și aplicarea în timp a legii.

53. Una dintre particularitățile recursului în interesul legii o reprezintă chiar obiectul său, constând în unificarea practicii instanțelor judecătorești în anumite probleme de drept. Prin urmare, ipoteza este aceea în care instanțele judecătorești au pronunțat soluții diferite sau chiar contrare, în una și aceeași problemă de drept, situație în care Înalta Curte de Casație și Justiție intervine pentru a da o interpretare legii, asigurând aplicarea ei unitară.

54. Din cuprinsul hotărârilor judecătorești anexate actului de sesizare se reține o interpretare diferită a modului de aplicare sub aspect temporal și sub aspectul destinatarilor normei în discuție, având drept consecință pronunțarea unor soluții potrivnice.

55. În concret, s-au conturat cele două orientări jurisprudențiale diferite vizând interpretarea și aplicarea dispozițiilor expuse anterior, care justifică pronunțarea unei decizii menite să asigure unitatea de jurisprudență.

56. Ca atare, constatând îndeplinite condițiile de sesizare prevăzute de art. 514 din Codul de procedură civilă, precum și condițiile de ordin formal, reglementate de art. 515 din același cod, luând în considerare rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești — se impune dezlegarea problemei de drept prin pronunțarea unei decizii în interesul legii.

IX.2. *Supra fondului recursului în interesul legii*

57. Sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018.

58. Legea nr. 288/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.036 din 6 decembrie 2018, a completat articolul 31 din Legea nr. 360/2002, introducând după alineatul (11) trei noi alineate, alineatele (12)—(14), cu următorul cuprins:

„(12) *Polițistul care îndeplinește condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie potrivit alin. (1) și (11) și care contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe beneficiază de compensația lunară pentru chirie, pe o perioadă ce nu poate depăși durata de derulare a creditului respectiv, pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă creditului. În această situație, compensația lunară pentru chirie se acordă în cuantumul prevăzut la alin. (1), dar nu poate depăși rata lunară plătită pentru creditul ipotecar/imobiliar.*

(13) *În situația prevăzută la alin. (12), compensația lunară pentru chirie se acordă pentru o singură locuință achiziționată pe timpul carierei. Compensația lunară pentru chirie nu se poate acorda concomitent pentru situația prevăzută la alin. (1) și (11)*

și pentru situația prevăzută la alin. (12), caz în care polițistul optează pentru una dintre aceste situații.

(14) *Pentru persoanele prevăzute la alin. (12), sumele pot fi justificate cu un contract de vânzare-cumpărare cu plata în rate a unei locuințe.”*

59. Divergența privește împrejurarea dacă, în aplicarea dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018, dreptul la compensația lunară pentru chirie poate fi recunoscut și polițiștilor care au încheiat contracte de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018.

60. Potrivit art. 60 alin. (1) și art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 24/2000*), completarea actului normativ constă în introducerea unor dispoziții noi, cuprinzând soluții legislative și ipoteze suplimentare, exprimate în texte care se adaugă elementelor structurale existente, dispozițiile de completare încorporându-se, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta.

61. Astfel, dreptul polițiștilor la acordarea compensației lunare pentru chirie în scopul plății ratelor unui credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe este reglementat începând cu data de 9 decembrie 2018, data intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018.

62. Determinarea sferei destinatarilor normei are loc prin raportare la condițiile cerute de normă pentru acordarea dreptului la compensație, iar numai cu îndeplinirea acestor condiții se dobândește vocația la aplicarea normei.

63. Dreptul prevăzut de art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 este recunoscut de legiuitor în condițiile limitative ce pot fi decelate din coroborarea textului care îl consacră cu prevederile alin. (1) și (11) ale aceluiași articol, la care se face trimitere expresă.

64. Potrivit art. 31 alin. (1) și (11) din Legea nr. 360/2002, coroborate cu dispozițiile art. 2 și 3 din Hotărârea Guvernului nr. 284/2005 privind stabilirea cuantumului și condițiilor de acordare a compensației lunare pentru chirie convenite polițiștilor, cu modificările și completările ulterioare (*Hotărârea Guvernului nr. 284/2005*), pentru a beneficia de compensația lunară pentru chirie, calculată în raport cu salariul de funcție aflat în plată corespunzător lunii pentru care se cuvine acest drept, trebuie îndeplinite următoarele condiții cumulative:

— polițistul ori soția/soțul acestuia/acesteia nu deține o locuință proprietate personală în localitatea în care polițistul a fost numit în prima funcție sau mutat în interesul serviciului, indiferent dacă aceasta este o altă localitate decât cea de domiciliu sau localitatea de domiciliu [*condiție negativă rezultată din art. 31 alin. (1) și (11) din Legea nr. 360/2002, art. 2 lit. b) și art. 3 alin. (1) lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 284/2005*];

— unitatea de poliție la care polițistul este încadrat nu are posibilitatea să îi asigure acestuia și, după caz, membrilor familiei sale spațiu de locuit corespunzător [*condiție negativă rezultată din art. 31 alin. (1) și (11) din Legea nr. 360/2002 coroborat cu art. 2 lit. c) și art. 3 alin. (1) lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 284/2005*];

— polițistul ori soția/soțul acestuia/acesteia nu are atribuită, prin contract de închiriere cu plata subvenționată a chiriei, o locuință din fondul locativ de stat în localitatea unde polițistul a fost numit în prima funcție sau mutat în interesul serviciului sau în localitatea de domiciliu [*condiție negativă prevăzută de art. 2 lit. d) și art. 3 alin. (1) lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 284/2005*];

— polițistul ori soția/soțul acestuia/acesteia prezintă un contract de închiriere a unui spațiu de locuit, altul decât cel prevăzut de art. 2 lit. d) sau, după caz, art. 3 alin. (1) lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 284/2005, încheiat în nume propriu sau în numele soțului/soției [*condiție pozitivă prevăzută de art. 2*

lit. e) și art. 3 alin. (1) lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 284/2005].

65. Prin art. 31 alin. (12) și (14) din Legea nr. 360/2002, texte introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018, beneficiul la compensația lunară pentru chirie a fost recunoscut și polițiștilor care îndeplinesc condițiile de acordare a compensației prevăzute de art. 31 alin. (1) și (11) din același act normativ și care contractează un credit imobiliar/ipotecar destinat achiziționării unei locuințe ori încheie un contract de vânzare-cumpărare cu plata în rate a unei locuințe.

66. Deși mecanismul compensației prevăzute de art. 31 alin. (12) și (14) din Legea nr. 360/2002 este cel al decontării totale sau parțiale a ratelor creditului ipotecar/imobiliar ori a ratelor prețului plătite de polițist în temeiul unui contract de credit sau al unui contract de vânzare-cumpărare a unei locuințe, indicarea acestui drept sub titulatura de „compensație lunară pentru chirie” este explicată în lucrările parlamentare prin trimitere la intenția de reglementare a legiuitorului, aceea „de a implementa doar o opțiune de utilizare a compensației lunare pentru chirie care se acordă și în prezent aceleiași categorii de personal îndreptățite, pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă creditului” (așa cum reiese din amendamentele admise, anexă la Raportul comun nr. 4c-6/488 din 27.02.2018 al Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului și nr. 4c-12/1.229/2017 din 27.02.2018 al Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională din cadrul Camerei Deputaților).

67. Față de modalitatea în care legiuitorul a transpus în cadrul Legii nr. 360/2002 măsura de protecție socială aflată în discuție și de faptul că, din perspectiva sferei beneficiarilor compensației, există o suprapunere perfectă între ipotezele prevăzute de art. 31 alin. (1) și (11) și cele prevăzute în alin. (12) și (14) ale aceluiași articol, rezultă că ceea ce diferă este doar opțiunea polițistului îndreptățit la acordarea acestei compensații de a folosi sumele aferente pentru plata chiriei ori pentru plata ratelor unui credit imobiliar/ipotecar/prețului unei locuințe.

68. Ca atare, beneficiază de dreptul conferit de art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 polițistul care îndeplinește următoarele condiții:

a) fiind numit în prima funcție sau mutat în interesul serviciului într-o altă localitate decât cea în care își are domiciliul sau în localitatea în care își are domiciliul, după caz, nu deține o locuință proprietate personală în acea localitate, nici el și nici soția/soțul acestuia/acesteia;

b) angajatorul nu îi poate asigura un spațiu de locuit corespunzător;

c) nu a mai beneficiat anterior de acordarea compensației lunare pentru chirie prevăzute de art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, dat fiind că aceasta se acordă pentru o singură locuință achiziționată în timpul carierei [art. 31 alin. (14) teza întâi din Legea nr. 360/2002].

69. Rezultă că o condiție *sine qua non* pentru recunoașterea beneficiului constând în compensația lunară pentru chirie este aceea ca nici polițistul, nici soția/soțul acestuia/acesteia să nu dețină o locuință proprietate personală în localitatea în care polițistul a fost numit în prima funcție sau mutat în interesul serviciului. Or, polițistii care au dobândit o locuință anterior intrării în vigoare a normei supuse interpretării nu mai îndeplinesc această condiție.

70. Unul dintre principiile generale ale dreptului civil îl reprezintă egalitatea în fața legii civile, însă egalitatea (și generalitatea) acțiunii legii civile asupra persoanelor nu trebuie să conducă la concluzia că norma de referință este aplicabilă atât polițiștilor care contractează un credit imobiliar pentru achiziția unei locuințe după data intrării în vigoare a legii, cât și celor care au contractat un astfel de credit anterior, câtă vreme aceștia din urmă nu îndeplinesc condiția amintită.

71. Tratamentul diferit este justificat de însuși conținutul normei, pe baza căruia s-a stabilit sfera destinatarilor, și de principiile aplicării în timp a legii civile, așa cum se va arăta în cele ce urmează.

72. Aplicarea în timp a normelor juridice de drept substanțial este guvernată de principiul neretroactivității legii noi, consacrat la nivel constituțional de art. 15 alin. (2) din Constituție.

73. Potrivit art. 6 alin. (1) și (5) din Codul civil, legea civilă nu are putere retroactivă, iar dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare. Deci, art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 se aplică situațiilor juridice ivite începând cu data intrării sale în vigoare.

74. Pentru a defini situația juridică ce atrage aplicarea normei supuse interpretării, raportarea are loc tot la condițiile pe care textul de lege le impune pentru acordarea dreptului. Deci, situația juridică este aceea a polițistului numit în prima funcție sau mutat în interesul serviciului într-o altă localitate decât cea în care își are domiciliul sau în localitatea în care își are domiciliul, după caz, care nu deține o locuință proprietate personală în acea localitate și căruia angajatorul nu îi poate asigura un spațiu de locuit corespunzător sau care a închiriat o locuință pentru care beneficiază de compensația lunară prevăzută de art. 31 alin. (1) sau (11) din Legea nr. 360/2002 și care contractează un credit imobiliar pentru achiziția unei locuințe.

75. Situația juridică a polițistului care îndeplinea anterior intrării în vigoare a art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 condițiile menționate reprezintă *facta praeterita*, căreia nu i se poate aplica norma nouă.

76. Art. 6 alin. (2) din Codul civil stabilește că actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

77. În cazul polițistului care a dobândit deja o locuință proprietate personală prin contractarea unui credit imobiliar anterior datei de 9 decembrie 2018, dreptul de a beneficia de compensația lunară pentru chirie s-a stins la data dobândirii de către acesta a dreptului de proprietate asupra respectivei locuințe.

78. În lipsa unei statuări exprese în cuprinsul Legii nr. 288/2018, în sensul că de compensația prevăzută de art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002 beneficiază și polițiștii care au îndeplinit anterior condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie și ale căror credite ipotecare/imobiliare se află în derulare la data intrării în vigoare a legii, nu se poate considera că vechiul drept la compensația lunară pentru chirie a fost reactivat începând cu data intrării în vigoare a normei supuse interpretării.

79. Conform principiului *tempus regit actum*, condițiile de fond și situația juridică a potențialilor beneficiari ai compensației se examinează la un moment ulterior intrării în vigoare a dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Legea nr. 360/2002, la care polițiștii menționați nu mai îndeplineau una dintre condițiile prevăzute de art. 31 alin. (1) și (11) din aceeași lege, aceea de a nu deține o locuință proprietate personală.

80. Raționamentul în sens contrar, care atașează efectele noii legi unei situații juridice trecute, stinse anterior intrării sale în vigoare, contravine principiului neretroactivității legii civile.

81. Dreptul la compensația pentru chirie nu mai exista la data intrării în vigoare a legii noi, iar în lipsa unei voințe exprese a legiuitorului, dreptul astfel stins nu ar putea fi reactivat de interpretul legii.

82. În lipsa oricăror distincții în actul normativ supus interpretării, condițiile pentru a beneficia de compensația

prevăzută de lege trebuie îndeplinite la un moment ulterior intrării sale în vigoare, nu la un moment anterior.

83. Legea ar retroactiva nu doar dacă sprijinul ar fi recunoscut pentru plata ratelor de credit aferente unor perioade anterioare intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018, ci și dacă ar fi recunoscut pentru plata ratelor de credit scadente ulterior datei de 9 decembrie 2018 și aferente unor contracte de credit imobiliar/ipotecar aflate în curs de derulare la data intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018; plata ratelor de credit în temeiul unor contracte de credit imobiliar/ipotecar încheiate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018 nu poate fi considerată, din perspectiva aplicării în timp a legii, efect viitor al unei situații juridice trecute, căreia legea nouă i s-ar aplica fără a se ajunge la aplicarea retroactivă a legii.

84. Potrivit art. 6 alin. (6) din Codul civil, dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi.

85. Aceste dispoziții însă nu sunt aplicabile în cazul dreptului instituit de norma supusă interpretării.

86. Un prim argument în acest sens este acela că situația juridică nu derivă din raporturile juridice durabile în timp, expres menționate în art. 6 alin. (6) din Codul civil.

87. Al doilea argument este acela că situația juridică ce atrage aplicarea normei supuse interpretării nu are o singură componentă, respectiv contractarea unui contract de credit imobiliar, ci, așa cum s-a arătat în precedent, situația juridică este reprezentată de un cumul de condiții ce trebuie îndeplinite de către cel care solicită acordarea dreptului.

88. Altfel spus, ceea ce se analizează în primul rând sunt condițiile de fond pentru stabilirea dreptului, chestiunea folosirii sumelor aferente compensației pretinse, fie pentru plata chiriei, fie pentru achitarea ratelor unui credit imobiliar/ipotecar, fiind un aspect subsecvent, care prezintă relevanță doar în măsura în care solicitantul îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru recunoașterea respectivului drept.

89. Imperativul asigurării unui tratament juridic nediscriminatoriu din perspectiva principiului egalității în fața legii, raportat la împrejurarea că ambele categorii de polițiști — atât cei care au încheiat contracte de credit imobiliar/ipotecar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018, cât și cei care au încheiat aceste contracte ulterior intrării în vigoare a acestei legi — suportă aceeași sarcină financiară constând în achitarea ratelor creditului, nu poate conduce la concluzia că aceștia s-ar afla, din perspectiva scopului reglementării, în situații juridice identice pentru ca sprijinul financiar să fie recunoscut în egală măsură ambelor categorii de polițiști.

90. Premisele tratamentului diferit și diferența de situație juridică între cele două categorii mai sus menționate rezultă din însuși conținutul normei și din aplicarea principiului neretroactivității legii.

91. Și pe baza interpretării teleologice a normei se ajunge la aceeași concluzie a lipsei de analogie juridică între cele două categorii.

92. Din expunerea de motive a proiectului Legii nr. 288/2018 rezultă că inițiatorii acesteia au avut ca scop instituirea unei modalități de recompensare a polițiștilor (și militarilor), în vederea loializării față de instituțiile în care își desfășoară activitatea, menționându-se însă expres că inițiativa legislativă nu implică un efort bugetar pentru instituțiile implicate, respectiv pentru bugetul de stat, deoarece beneficiarii săi au deja dreptul la compensarea chiriei.

93. Prin art. II din Legea nr. 288/2018 a fost completat și art. 20¹ din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare,

cu modificările și completările ulterioare, introducându-se alin. (2¹)—(2³), prin care s-a stipulat în mod similar același drept și în favoarea cadrelor militare. Astfel, militarii care îndeplinesc condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie potrivit alin. (1) și (2) ale textului de lege și care contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe beneficiază de compensația lunară pentru chirie, pe o perioadă ce nu poate depăși durata de derulare a creditului respectiv, pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă creditului.

94. În procesul legislativ, cu privire la cadrele militare, au fost formulate amendamente care vizau includerea la beneficiul normei și a militarilor care aveau deja în derulare un contract de credit ipotecar/imobiliar, însă aceste amendamente au fost respinse (a se vedea nr. crt. 3 la anexa nr. 2 a Raportului comun nr. XXX/104/2018 și XXV/32/2018 din 20.09.2018 al Comisiei de apărare, ordine publică și siguranță națională și al Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului din cadrul Senatului).

95. Deci, din lucrările parlamentare rezultă explicit voința legiuitorului în sensul neextinderii sferei beneficiarilor — cadre militare la persoanele care aveau contracte de credit în derulare la data intrării în vigoare a legii de modificare, singurul element de noutate constând în recunoașterea posibilității folosirii compensației prevăzute de lege și pentru plata ratelor unui credit imobiliar/ipotecar.

96. Rezultă astfel, și pe calea interpretării teleologice, că domeniul de aplicare al normei nou-introduse nu poate fi înțeles decât în sensul că se rezumă la polițiștii care de la data intrării în vigoare a normei îndeplinesc condițiile de acordare a compensației pentru chirie și care încheie contracte de credit imobiliar.

97. Situațiile polițiștilor care au contractat un credit imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018 și cele ale polițiștilor care au contractat un astfel de credit ulterior nu sunt analoge sau comparabile.

98. Cei aflați în prima situație la data intrării în vigoare a dispozițiilor art. 31 alin. (1²) din Legea nr. 360/2002 nu mai îndeplineau una dintre condițiile prevăzute de alin. (1) și (11) ale aceluiași articol pentru a li se recunoaște dreptul la compensația pentru chirie.

99. Chiar dacă, din perspectiva plății ratelor unui credit imobiliar/ipotecar aflat în derulare, se poate considera că cei care reclamă aplicarea dreptului se află într-o situație comparabilă cu cea a polițiștilor care au contractat/vor contracta credite după data de 9 decembrie 2018, totuși, elementul obiectiv menționat anterior, coroborat cu lipsa voinței legiuitorului de a reactiva în privința lor dreptul la compensația pentru chirie stins prin dobândirea unei locuințe anterior intrării în vigoare a noii legi, conduce la concluzia că diferența de tratament juridic în ceea ce îi privește are o bază rezonabilă și obiectivă, dată de neîndeplinirea uneia dintre condițiile prevăzute cumulativ de lege.

100. Dintr-o altă perspectivă, conținutul prevederilor art. 32 din lege este nerelevant pentru interpretarea art. 31 alin. (1²) din același act normativ.

101. Deși măsura analizată are și valențe de sprijinire a personalului Ministerului Afacerilor Interne în ceea ce privește construirea/cumpărarea unei locuințe proprietate personală, totuși, formal, dreptul la compensarea chiriei în ipoteza specifică, ce face obiectul problemei de drept, nu a fost reglementat în cuprinsul art. 32 din Legea nr. 360/2002, ci în art. 31 din același act normativ.

102. De altfel, măsurile de sprijin prevăzute de art. 32 din Legea nr. 360/2002 au constat în programe de construire a locuințelor coordonate de Ministerul Afacerilor Interne, pentru care au fost adoptate reglementări distincte, conținute în art. 17 alin. (5) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007

și în Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 129/2010, iar acest aspect nu poate fi ignorat în soluționarea problemei de drept sesizate.

103. În raport cu expunerea de motive a Legii nr. 288/2018, în care s-a arătat expres că implementarea soluției legislative propuse nu va conduce la o creștere a cheltuielilor bugetare, ci acestea vor rămâne la același nivel, doar scopul acordării compensației fiind diversificat, sfera beneficiarilor rămânând aceeași, rezultă că legiuitorul nu a instituit un drept nou, ci a reglementat doar o opțiune suplimentară pentru polițiști, în ceea ce privește utilizarea sumelor aferente pentru plata totală sau parțială a ratelor unui credit ipotecar/imobiliar ori a ratelor prețului unei locuințe.

104. Cât privește efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 86 din 3 martie 2022, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 31 alin. (1²) din Legea nr. 360/2002, este de menționat că forul constituțional a arătat că problema ce i-a fost supusă spre examinare „nu este una de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii, care, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, nu poate face obiectul unui control de constituționalitate. Astfel, nu intră în atribuțiile Curții Constituționale să interpreteze și să aplice dispozițiile legale criticate, acesta fiind atributul instanțelor judecătorești, care, în caz de litigiu, prin analiza elementelor de fapt și de drept specifice fiecărei cauze, au competența de a verifica îndeplinirea tuturor condițiilor legale pentru acordarea compensației lunare pentru chirie” (paragraful 35).

105. Este adevărat că, în paragraful 34 al deciziei, Curtea a statuat că nu se relevă „un fine de neconstituționalitate, de vreme ce textele de lege criticate, astfel cum sunt redactate, nu instituie ca destinatari ai normei doar polițiștii care contractează un contract de credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018 și nici nu îi exclud de la acordarea compensației lunare pentru chirie pe polițiștii care contractează un astfel de credit anterior intrării în vigoare a legii menționate”.

106. Însă, în lumina dispozitivului de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât problema supusă examinării nu era una de constituționalitate, ci de interpretare și aplicare a legii, instanța de contencios constituțional

s-a rezumat la a indica competența exclusivă a instanțelor judecătorești în ceea ce privește analiza îndeplinirii condițiilor legale pentru acordarea compensației lunare pentru chirie.

107. A reține opinia în sens contrar ar însemna a interpreta implicit considerentele deciziei menționate în sensul opus intenției explicit exprimate de către emitentul acesteia, care a statuat că problema ce i-a fost supusă spre examinare nu este una de constituționalitate, ci de interpretare și aplicare a legii, ce nu poate face obiectul unui control de constituționalitate. Astfel, restul considerentelor deciziei menționate trebuie înțelese în lumina acestui raționament expus principal de Curtea Constituțională, corectă fiind doar concluzia în sensul că organul constituțional s-a rezumat la constatarea competenței exclusive a instanțelor judecătorești în ceea ce privește analiza îndeplinirii condițiilor legale pentru acordarea compensației lunare pentru chirie.

108. Aceasta înseamnă că interpretarea normei, din perspectiva destinatarilor și a aplicării în timp a legii, rămâne atributul Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizată pe calea mecanismului de unificare al recursului în interesul legii.

109. În acest context, se cuvine a se aminti că însăși Curtea Constituțională, făcând trimitere și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată în Cauza *Kechko împotriva Ucrainei*, paragraful 23), a arătat, pe de o parte, că diferitele ajutoare, indemnizații și alte beneficii acordate personalului plătit din fondurile publice nu fac parte din categoria drepturilor fundamentale, astfel încât legiuitorul are deplina legitimitate constituțională de a dispune cu privire la conținutul, limitele și condițiile de acordare a acestora în funcție de veniturile bugetare și de a le modifica în diferite perioade de timp (*exempli gratia* Decizia nr. 170 din 19 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 354 din 22 mai 2015, paragraful 21; Decizia nr. 541 din 14 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 622 din 17 august 2015, paragraful 19, etc.) și, pe de altă parte, că situația juridică diferită în care se pot afla diferite persoane în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu încalcă dispozițiile art. 16 din Constituție, referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegiu și discriminări (*exempli gratia* Decizia nr. 135 din 10 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 395 din 24 mai 2016, paragraful 17; Decizia nr. 616 din 2 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 5 februarie 2019, paragraful 54).

110. În concluzie, se impune soluționarea unitară a problemei de drept ce formează obiectul recursului în interesul legii, în sensul de a se statua că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 31 alin. (1²) din Legea nr. 360/2002, introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018, dreptul la compensația lunară pentru chirie, pentru plata ratelor de credit, nu poate fi recunoscut polițiștilor care au încheiat contracte de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 31 alin. (1²) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare, introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative, dreptul la compensația lunară pentru chirie, pentru plata ratelor de credit, nu poate fi recunoscut polițiștilor care au încheiat contracte de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 iunie 2023.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2023.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
 C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
 Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
 Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
 Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

